

ผลของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอน
และการวิจัยในรายวิชา CI 3508
กรณี: การพัฒนากิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้
โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน
RESULTS OF INTEGRATING ACADEMIC SERVICES WITH
INSTRUCTION AND RESEARCH IN THE CI 3508
COURSE: A CASE OF “MODERATE CLASS, MORE KNOWLEDGE”
ACTIVITY DEVELOPMENT BASED ON LOCAL WISDOM
AND LEARNING RESOURCES

ยุพิน อินทะยะ^{1*}

Yupin Intaya^{1*}

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 202 ถ.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300¹
Chiang Mai Rajabhat University, 202 Chang Puak Road, Chang Puak Sub-district, Muang District,
Chiang Mai Province 50300¹

*Corresponding author E-mail: yupin_int@g.cmru.ac.th

(Received: Jul 15, 2019; Revised: Sep 27, 2019; Accepted: Oct 4, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการวิจัย กรณี: การพัฒนากิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการใน 3 มิติ คือ 1. ศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษา 2. ศึกษาผลงานการออกแบบกิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษา และ 3. ศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอน นักศึกษาและนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของครูผู้สอน นักศึกษาและนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 35 คน ครูผู้สอน จำนวน 30 คน และนักเรียน จำนวน 431 คน จากโรงเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่

¹ รองศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์

โรงเรียนวัดขวางสิงห์ และโรงเรียนบ้านโป่งน้อย ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยคู่มือการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน และแบบประเมินผลงานการออกแบบกิจกรรมการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษา สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมากได้คะแนนร้อยละ 87 และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (2) ผลงานการออกแบบกิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษาโดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}$) = 4.49 และ (3) ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานโดยภาพรวมเป็นไปในเชิงบวก และมีความพึงพอใจที่มีความถี่สูงสุดคือการจัดกิจกรรมสนุกสนาน นักเรียนมีความสุขในการเรียน ไม่เครียดได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก นักศึกษาและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ($\bar{x}$ = 4.50 และ 4.53)

คำสำคัญ: การบูรณาการ, การบริการวิชาการ, การเรียนการสอนและการวิจัย, กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้, แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน

ABSTRACT

The objective of this research was to examine the results of the integration of academic services with instruction and research: A case of “the moderate class, more knowledge” activity development based on local wisdom and learning resources. The research methodology was conducted in three dimensions. The first dimension was to explore knowledge and understanding about “the moderate class, more knowledge” activities. The second dimension was to investigate the results of the activity designs. The third dimension was to examine the satisfaction of the participating teachers, students and pupils with the implementation of the activities. The purposive sampling method was applied to select the sample group, consisting of 35 third-year-Elementary Education-major students studying in the first semester of the 2016 academic year, 30 teachers and 431 pupils. They were from three schools volunteering to participate in this research project. They included from Sueksa Songkhro Chiang Mai School, Wat Khuang Sing School, and Ban

Pong Noi School. The research instruments consisted of the activity implementation manual, the knowledge test on implementing the activities, and the assessment on the activity designs of the students. The data were analyzed for frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research results revealed that the overall knowledge and understanding about the activity implementation of the students was at a very high level, with the percentage points of 87, which were higher than the pre-determined criterion of 70%. The overall quality of the activity designs of the students was at a very high level, with the mean ($\bar{X}$) = 4.49. The satisfaction of the teachers with the implementation of the activities was positive. Their satisfaction with the highest frequency was that the activities were fun and suitable for the ages of learners and the pupils were happy to learn from them. The overall satisfaction of the students and pupils with the activities was at the highest level ($\bar{X}$ =4.50 and 4.53).

KEYWORDS: Integration, Academic Services, Instruction and Research, Moderate Class, More Knowledge Activities, Local Wisdom and Learning Resources

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีนิสัย และแรงบันดาลใจในการใฝ่รู้ ใฝ่ดี คิดเป็น ทำเป็น สามารถเรียนรู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย รู้จักตนเองทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรม มีศักยภาพ ทักษะสมรรถนะในการดำเนินชีวิต เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการระดับสากลเพื่อเป็นพลังสำคัญในการเป็นพลเมืองไทย และพลเมืองโลก เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงกำหนดพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการผลิตบัณฑิต

ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม และด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งนี้การให้บริการวิชาการนอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้กับสังคมแล้วสถาบันยังได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ คือเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของคณาจารย์แล้วยังนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและการบูรณาการเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอน และการวิจัย ตลอดจนสร้างเครือข่ายการนิเทศ หรือการปฏิบัติงานกับหน่วยงานโรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้วยังเป็นแหล่งงานหรือแหล่งฝึกประสบการณ์ของนักศึกษา และเป็นการให้บริการวิชาการไปในเวลาเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558)

จากการศึกษาแนวทางการบูรณาการ วิชาการกับการเรียนการสอนและงานวิจัย จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่า มีการดำเนินการที่มีความหลากหลาย ตามบริบทของแต่ละมหาวิทยาลัย ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น แต่มีแนวคิดหลักสอดคล้องกันกล่าว คือ การบูรณาการวิชาการกับการเรียนการสอนและการวิจัย นอกจากสถาบันอุดมศึกษาได้ทำประโยชน์ให้กับสังคมตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยแล้วยังได้ข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งคณาจารย์ได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนของตนเอง โดยใช้กระบวนการวิจัยในหน่วยงานที่ตนเองสังกัด ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องและเป็นการต่อยอดความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในวงกว้างได้มากยิ่งขึ้น สำหรับการบูรณาการการบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า ในภาพรวมยังมีจำนวนน้อย (ขจร ตรีโสภณกร, 2558) ประกอบกับรัฐบาลได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกสังกัดที่มีความพร้อมจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนได้เห็นความสำคัญที่จะต้องให้นักศึกษาได้เรียนรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และเตรียมความพร้อมในการประกอบวิชาชีพครูในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงได้บูรณาการการบริการวิชาการกับการเรียนการสอน ด้วยการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน เสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในรายวิชา CI 3508 แหล่ง

การเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) และนำมาจัดทำคู่มือประกอบด้วย 1. ความเป็นมาของการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ 2. ความหมายของการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ 3. วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” 4. แนวการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” 5. ทฤษฎีการเรียนรู้ที่สนับสนุนแนวคิด “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” 6. การบริหารจัดการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” 7. บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษา 8. การออกแบบการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน และ 9. ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการโดยใช้กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาเป็นฐาน โดยมีองค์ประกอบของกิจกรรมคือ ชื่อกิจกรรม ชั้นที่ใช้สอน วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการกิจกรรม วัสดุ/อุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ทั้งนี้ได้สอดแทรกการจัดกิจกรรมดังกล่าวเข้าไปในรายวิชา CI 3508 แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น และให้นักศึกษาร่วมกันออกแบบกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานสำหรับนักเรียนและเลือกกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษาและเสนอให้สถานศึกษาเลือกบริการตามเวลาที่สถานศึกษากำหนดโดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรม

และเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยร่วมกับผู้วิจัย เพื่อมุ่งให้นักศึกษาได้เรียนรู้กระบวนการทำวิจัย ในระหว่างการให้บริการวิชาการแก่สถานศึกษา ซึ่งเป็นการบูรณาการระหว่างบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการวิจัยไปพร้อมกัน สรุปได้ว่าการบูรณาการงานวิชาการกับการเรียนการสอนและการวิจัย นอกจากได้สร้างประโยชน์ให้กับสังคมแล้ว ผู้วิจัยยังได้ข้อมูลป้อนกลับมาพัฒนารูปแบบการสอน ตลอดจนพัฒนาเอกสารที่ใช้ประกอบการสอนให้มีความทันสมัย สอดรับกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้มากยิ่งขึ้น นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ได้เพิ่มพูนความรู้ มีทักษะและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และได้รับประสบการณ์ตรง อันจะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชา CI 3508 แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องและเป็นการต่อยอดความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง ได้มากยิ่งขึ้น ครูผู้สอนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ได้พัฒนาองค์ความรู้เพิ่มขึ้น ส่วนนักเรียนได้เรียนรู้จากการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นฐานที่มีความหลากหลายโดยผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนได้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ ที่มีความสำคัญจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยครูมีบทบาทเป็น

ผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มากกว่าการเรียนรู้จากครูผู้สอนแต่เพียงฝ่ายเดียว ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการวิจัยในรายวิชา CI 3508 กรณี : การพัฒนากิจกรรม ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นฐานเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการวิจัยในรายวิชา CI 3508 กรณี : การพัฒนากิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการใน 3 มิติ คือ

1. ศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษา
2. ศึกษาผลงานการออกแบบกิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษา
3. ศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอน นักศึกษาและนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่องผลของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการวิจัย ในรายวิชา CI 3508 กรณี: การพัฒนากิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน โดยคัดเลือกกิจกรรมที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไปนำให้บริการวิชาการให้กับโรงเรียน ดังนี้ การพื้ผ้าเป็นของชำร่วย การร้อยลูกปัด การทำดอกไม้ใบเตย

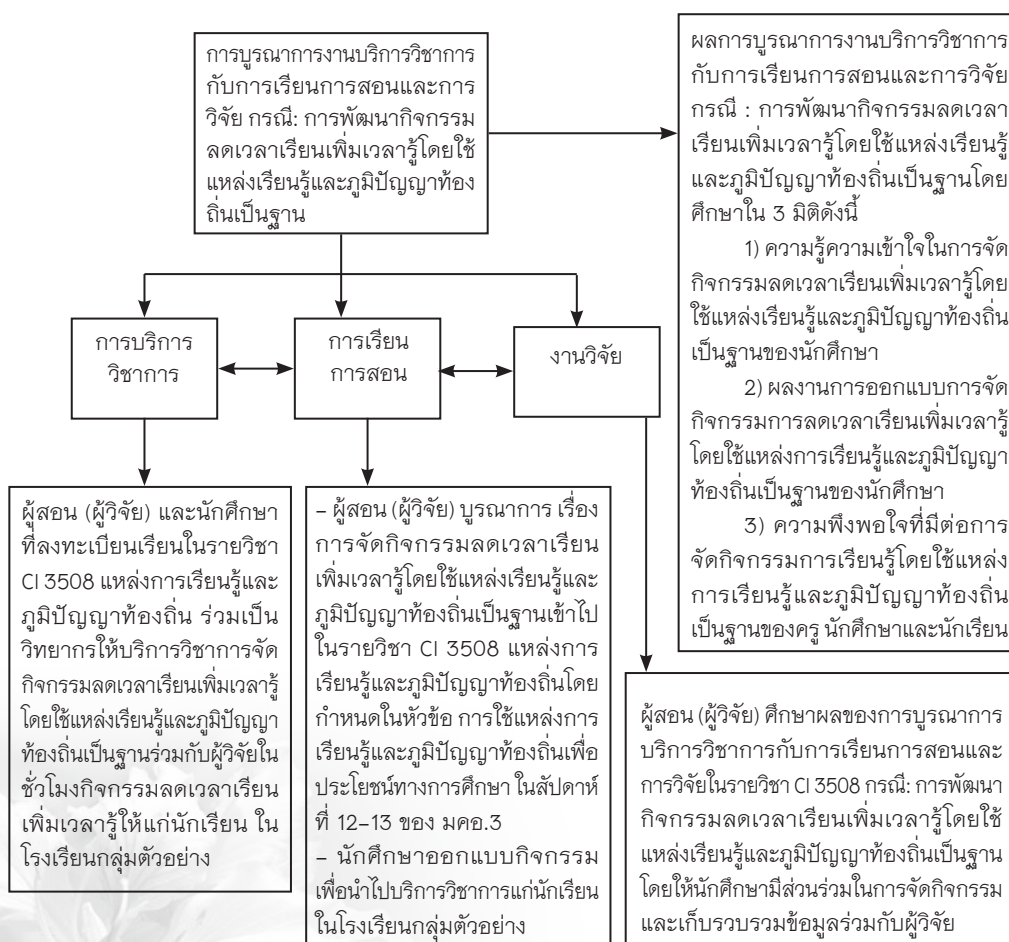
การทำขนมบัวลอยสามสี การทำขนมทองพับ การตัดตุ๊ก และการประดิษฐ์ดอกไม้दारารัตน์

ขอบเขตด้านสถานที่

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่
โรงเรียนวัดช่วงสิงห์ โรงเรียนบ้านโป่งน้อย และมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ใช้เวลาการศึกษาระหว่างเดือนมกราคม 2560 ถึงเดือนกันยายน 2561

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (รัตนะ บัณฑิต, 2552) ในลักษณะการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการวิจัยไปพร้อมกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่

1. นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 90 คน

2. ครูผู้สอน จำนวน 131 คน และนักเรียน จำนวน 1,722 คน จากโรงเรียนเครือข่ายการนิเทศในเขตจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้รับผิดชอบนิเทศศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1. นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการประถมศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 35 คน ได้มาโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นกับผู้วิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

2. ครูผู้สอนและนักเรียน 431 คน จากโรงเรียนเครือข่ายการนิเทศในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้รับผิดชอบนิเทศ ได้มาโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากโรงเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ครูผู้สอน 10 คน นักเรียน 181 คน จาก โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ ครูผู้สอน 10 คน นักเรียน 87 คน จากโรงเรียนวัดข่วงสิงห์ และครูผู้สอน 10 คน

นักเรียน 163 คน จากโรงเรียนบ้านโป่งน้อย รวมครูผู้สอน จำนวน 30 คน และนักเรียน 431 คน

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. คู่มือการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานสำหรับนักศึกษา ประยุกต์จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2559) ประกอบด้วย 1. ความเป็นมาของการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ 2. ความหมายของคำ “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” 3. วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” 4. แนวการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” 5. ทฤษฎีการเรียนรู้ที่สนับสนุนแนวคิด “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” 6. การบริหารจัดการ “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” 7. บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษา 8. การออกแบบการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน และ 9. ตัวอย่างการจัดกิจกรรมบริการวิชาการโดยใช้กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาเป็นฐาน โดยมีองค์ประกอบของกิจกรรมคือ ชื่อกิจกรรม ชั้นที่ใช้สอน วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินกิจกรรม วัสดุ/อุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล นำคู่มือเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วหาค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปใช้กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ และเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หาค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 แล้วมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ได้แบบทดสอบจำนวน 10 ข้อ กำหนดคะแนนข้อละ 1 คะแนน รวมเป็นคะแนนเต็ม 10 คะแนน กำหนดเกณฑ์การผ่านที่ร้อยละ 70 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ ได้แบบทดสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.54 – 0.57 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.22 ขึ้นไป และมีความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.76

3. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานแยกเป็น

3.1 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาและนักเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วหาค่า IOC มีค่าระหว่าง 0.67 – 1.00 และแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาและนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามของนักศึกษาเท่ากับ .81 และค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามของนักเรียน เท่ากับ .89

3.2 แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดให้ตอบอย่างอิสระ นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วหาค่า IOC มีค่าเท่ากับ 1.00 และแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. แบบประเมินผลงานการออกแบบกิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษา กำหนดรายละเอียดของเกณฑ์ 5 ข้อ ดังนี้ 1. มีองค์ประกอบครบถ้วน ซึ่งประกอบด้วย 1) ชื่อกิจกรรม 2) ชั้นที่ใช้สอน 3) วัตถุประสงค์ 4) วิธีดำเนินการกิจกรรม 5) วัสดุ/อุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล 2. มีความสอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา 3. มีความเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน 4. มีการใช้แหล่งเรียนรู้หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน และ 5. สมองต่อองค์ 4 แห่งการศึกษา (4H) คือ พุทธิศึกษา (Head) จริยศึกษา (Heart) หัตถศึกษา (Hand) และพลศึกษา (Health) ด้านใดด้านหนึ่งหรือครบทั้ง 4 ด้าน ผู้วิจัยกำหนดระดับคุณภาพของผลงานการออกแบบการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษาในภาพรวมเป็น 5 ระดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับคุณภาพผลงานการออกแบบการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษา

ระดับคะแนน	ผ่านเกณฑ์	การประเมิน
5 คะแนน	ครบ 5 ข้อ	ดีเยี่ยม
4 คะแนน	4 ข้อ	ดีมาก
3 คะแนน	3 ข้อ	ดี
2 คะแนน	2 ข้อ	พอใช้
1 คะแนน	1 ข้อ	ควรปรับปรุง

นำแบบประเมินเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วหาค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องการพัฒนากิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานแก่นักศึกษาที่สมัครเข้าร่วมโครงการวิจัย และเป็นวิทยากรร่วมกับผู้สอน (ผู้วิจัย)

2. ทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. นักศึกษาออกแบบการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน และประเมินผลงานโดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ส่งหนังสือจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ไปโรงเรียนเครือข่าย การนิเทศในเขตจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งผู้วิจัยเป็น

ผู้รับผิดชอบนิเทศนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการประถมศึกษา เพื่อประสานงานและสอบถามความต้องการรับบริการวิชาการ และคัดเลือกโรงเรียนที่สมัครเข้าร่วมโครงการ 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ โรงเรียนวัดช่วงสิงห์ และโรงเรียนบ้านโป่งน้อย

5. วางแผนการทำงานร่วมกับนักศึกษา และคัดเลือกกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานที่โรงเรียนเสนอความต้องการ และกำหนดตารางการประชุมปฏิบัติการตามวัน เวลาที่โรงเรียนเสนอ และให้แต่ละโรงเรียนเลือกกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

5.1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ เลือกกิจกรรมการพับผ้าเป็นของชำร่วย การร้อยลูกปัด การทำดอกไม้ใบเตย การทำขนมบัวลอย สามสี การทำขนมทองพับ การตัดตุ๊ก

5.2 โรงเรียนวัดช่วงสิงห์ เลือกกิจกรรมการพับผ้าเป็นของชำร่วย การตัดตุ๊ก การร้อยลูกปัด การทำดอกไม้ใบเตย การประดิษฐ์ดอกไม้ดาราจารย์

5.3 โรงเรียนบ้านโป่งน้อย เลือกกิจกรรมการร้อยลูกปัด การทำดอกไม้ใบเตย การพับผ้าเช็ดหน้าเป็นของชำร่วย การตัดตุ๊ก

6. จัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นฐานแก่นักเรียนในโรงเรียนที่สมัครใจ เข้าร่วมโครงการและขอรับบริการโรงเรียนละ 1 วัน โดยกำหนดให้นักศึกษาปฏิบัติกิจกรรม ภาคสนามร่วมกับผู้วิจัยในสัปดาห์ที่ 14 ของ การจัดการเรียนการสอนตาม มคอ. 3. ในรายวิชา CI 3508 โดยปฏิบัติตามคู่มือการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้ว สอบถามความพึงพอใจของครูผู้สอน นักเรียน และนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลา เรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่นเป็นฐาน

7. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

8. สรุปและเขียนรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

9. นำผลการวิจัยไปขยายผลแก่ คณาจารย์ในคณะครุศาสตร์ ในการประชุม สัมมนาการจัดการเรียนรู้เรื่องการวิจัยของ สถานวิจัยคณะครุศาสตร์ และนำข้อมูลที่ได้ จากการวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนาเพิ่ม เนื้อหาการจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป็นฐาน ในรายวิชา CI 3508 แหล่งการเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ประกอบ การสอนกับนักศึกษารุ่นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จัดกลุ่มข้อมูลของ แบบสอบถามปลายเปิดด้วยการใช้ความถี่และ วิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลของการบูรณาการงานบริการ วิชาการกับการเรียนการสอนและการวิจัย ในรายวิชา CI 3508 กรณี : การพัฒนากิจกรรม ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน มีดังนี้

1. ผลการศึกษาความเข้าใจความเข้าใจ ในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นฐานของนักศึกษา พบว่า ภายหลังการจัด กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่ง เรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ดีมาก ได้คะแนนร้อยละ 87 สูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70. ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษา

จำนวน (N)	คะแนนที่กำหนด (ร้อยละ)	คะแนนที่ได้ (ร้อยละ)	ผลต่างของคะแนนกับเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ)
35	70 ขึ้นไป	87.00	17.00

2. ผลงานการออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษาโดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)=4.49 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับคุณภาพของผลงานการออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษา

จำนวน (N)	ระดับคุณภาพของผลงานการออกแบบกิจกรรมฯ		
	$\bar{x}$	S.D	การแปลผล
35	4.49	0.56	ดีมาก

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของครูผู้สอน นักศึกษาและนักเรียน มีดังนี้

3.1 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของครูผู้สอน โดยภาพรวมเป็นไปในเชิงบวก โดยมีความถี่สูงสุด คือ การจัดกิจกรรมสนุกรสนาน นักเรียนมีความสุขในการเรียน ไม่เครียด ได้เรียนรู้กิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษา

ที่	ความพึงพอใจ	ความถี่ (N=30)
1	การจัดกิจกรรมสนุกสนาน นักเรียนมีความสุขในการเรียน ไม่เครียด ได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก	11
2	นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและทั่วถึง ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นทักษะการทำงาน กิจกรรมน่าสนใจ นักเรียนมีส่วนร่วม	10
3	กิจกรรมที่จัดเป็นแบบอย่างนักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้รับประสบการณ์ในการทำงานและการประกอบอาชีพ สามารถนำไปเป็นอาชีพเสริมได้	8
4	นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และได้รับความรู้ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	8
5	สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นได้ และเกิดความคิดสร้างสรรค์	6
6	ได้พัฒนา 4H (Head-Hand-Heart-Healt)	3
7	วิทยากรมีความตั้งใจในการจัดกิจกรรมแก่นักเรียนให้ได้รับประสบการณ์	3
8	เด็กได้พบครูคนใหม่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับพี่วิทยากรนักศึกษา เด็ก ๆ ให้ความร่วมมือวิทยากรดีมาก	3
9	วิทยากรอธิบายได้ชัดเจนปฏิบัติตามได้ทันที กล้าแสดงออก มีความกระตือรือร้น	3
10	วิทยากรมีความรู้ ความสามารถ และมีความมั่นใจ	2

3.2. ผลการศึกษาความพึงพอใจ ของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.50$) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน

รายการ	N = 35		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{x}$	S.D.	
ด้านความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับ	4.47	0.54	มาก
1. ได้รับความรู้จากการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นชัดเจนยิ่งขึ้น	4.46	0.50	มาก
2. การร่วมกิจกรรมทำให้มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น	4.37	0.58	มาก
3. ได้รับประสบการณ์ตรงหรือได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงที่ได้ลงพื้นที่โดยดำเนินการเป็นวิทยากรร่วมกับอาจารย์	4.48	0.56	มาก
4. ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ นอกเหนือจากตำราและการเรียนในชั้นเรียน	4.59	0.55	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับและการนำไปประยุกต์ใช้	4.52	0.54	มากที่สุด
5. สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	4.56	0.52	มากที่สุด
6. สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการประกอบวิชาชีพครูและความเป็นครูในอนาคต	4.52	0.56	มากที่สุด
7. สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปถ่ายทอดแก่นักเรียน/ชุมชน/สังคมในโอกาสต่อไป	4.44	0.55	มาก
8. การร่วมกิจกรรมทำให้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นและการทำงานเป็นทีม	4.62	0.49	มากที่สุด
9. สามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่พบได้ด้วยตนเอง	4.48	0.56	มาก
10. การร่วมกิจกรรมช่วยให้เรียนรู้การทำงานเป็นขั้นตอนและเป็นระบบมากขึ้น	4.50	0.56	มากที่สุด
รวม	4.50	0.39	มากที่สุด

3.3. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน

ของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.53$) ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน

รายการ	N = 431		ระดับความ
	$\bar{x}$	S.D.	พึงพอใจ
ด้านความรู้ ประสพการณ์ที่ได้รับ	4.53	0.71	มากที่สุด
1. ได้รับความรู้และประสพการณ์จากการจัดกิจกรรม	4.57	0.68	มากที่สุด
2. สามารถนำความรู้และประสพการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการเรียนรู้สิ่งอื่นหรือวิชาอื่นได้อีก	4.50	0.69	มากที่สุด
3. ได้เรียนรู้ จากการลงมือปฏิบัติงานจริง	4.55	0.74	มากที่สุด
4. ได้รับความรู้และประสพการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน	4.52	0.75	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับและการนำไปประยุกต์ใช้	4.52	0.70	มากที่สุด
5. สามารถนำความรู้และประสพการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.57	0.68	มากที่สุด
6. การร่วมกิจกรรมทำให้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการทำงานเป็นทีม	4.50	0.69	มากที่สุด
7. การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ	4.55	0.74	มากที่สุด
8. ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และมีความคิดสร้างสรรค์	4.52	0.75	มากที่สุด
9. สามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่พบได้ด้วยตนเอง	4.51	0.69	มากที่สุด
10. สามารถนำความรู้และประสพการณ์ที่ได้รับไปถ่ายทอดแก่เพื่อนนักเรียน/พ่อแม่/ผู้ปกครองได้	4.52	0.67	มากที่สุด
รวม	4.53	0.71	มากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องผลของการบูรณาการงานบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและการวิจัยในรายวิชา CI 3508 กรณี: การพัฒนากิจกรรม ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการจัด

กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ได้คะแนนร้อยละ 87 และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70

2. ผลงานการออกแบบกิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษาโดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}=4.49$)

3. ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษา คือ การจัดกิจกรรมสนุกลูกหลานนักเรียนมีความสุขในการเรียน ไม่เครียด ได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก สำหรับนักศึกษาและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ =4.50 และ 4.53)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ได้คะแนนร้อยละ 87 และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้สร้างความตระหนักถึงประโยชน์ของการเรียนรายวิชาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษาเพื่อการเตรียมตัวเป็นครูที่ดีในอนาคตตั้งแต่เริ่มเรียนในชั่วโมงแรกพร้อมกับให้ศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นประกอบบทเรียน โดยคู่มือมีองค์ประกอบครบถ้วน ที่สำคัญคือมีตัวอย่างของกิจกรรมที่เน้นการใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สนองต่อองค์ 4 แห่งการศึกษา (4H)

คือ พุทธิศึกษา (Head) จริยศึกษา (Heart) หัตถศึกษา (Hand) และพลศึกษา (Health) และเสนอแนะให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากสื่อออนไลน์ก่อนออกไปปฏิบัติหน้าที่เป็นวิทยากรภาคสนามที่สถานศึกษาในฐานะวิทยากรร่วมกับผู้วิจัยซึ่งเป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองได้สัมผัสกับสถานการณ์จริงนอกห้องเรียน จึงส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้คอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist) ที่ให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียน และเชื่อว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมอย่างกระตือรือร้นโดยมีแนวคิดสำคัญ คือ

- 1) ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง และนักเรียนแต่ละคนสร้างความรู้ด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน รวมทั้งอาจแตกต่างกับแนวทางของผู้สอน
- 2) ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งแต่ละคนมีความรู้และประสบการณ์เดิมที่แตกต่างกัน
- 3) การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การมีประสบการณ์ตรง และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันของผู้เรียนมีส่วนช่วยในการสร้างความรู้ใหม่
- 4) ครูมีบทบาทในการจัดบริบทการเรียนรู้ตั้งคำถามที่ท้าทายความสามารถ กระตุ้นและสนับสนุนให้นักเรียนสร้างความรู้ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือนักเรียนในทุก ๆ ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) สอดคล้องวิจัย ลิขิตพรักษ์ (2559) ที่ศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

นอกห้องเรียนมีประโยชน์อย่างยิ่งในการส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ และการสร้างความรู้ต่าง ๆ ที่สนใจด้วยตนเอง อย่างกว้างขวาง เกิดการบูรณาการเนื้อหาจากในห้องเรียนสู่ภายนอกห้องเรียนอย่างเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับกมลรัตน์ เทอร์เนอร์, ธัญญวลัย บุญประสิทธิ์ และสุนทรี ภิญญมิตร (2553) ที่ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักศึกษาพยาบาล โดยบูรณาการกับโครงการบริการวิชาการ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอยู่ในระดับดี สมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาก่อนเรียนอยู่ในระดับต่ำ และหลังเรียนอยู่ในระดับปานกลาง อาจารย์รับรู้สมรรถนะของนักศึกษาในระดับปานกลางทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ค่าเฉลี่ยสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

2. ผลงานการออกแบบกิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษา โดยภาพรวมพบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}=4.49$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่สมัครเข้าร่วมโครงการวิจัยมีการเตรียมตัวเป็นวิทยากร โดยจัดประชุมปฏิบัติการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานนอกเวลาเรียน เปิดโอกาสให้เลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจและมีความถนัด และใช้คู่มือประกอบการปฏิบัติงาน

ได้ผลงานการออกแบบกิจกรรม นอกจากนี้ได้เน้นการมีจิตอาสาและกระตุ้นให้นักศึกษาตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของการทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ จึงทำให้นักศึกษามีความตั้งใจต่อการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากการศึกษาคู่มือการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษาฝึกออกแบบกิจกรรมด้วยตนเอง ก่อนนำไปให้โรงเรียนได้พิจารณาเลือกหัวข้อการบริการวิชาการ ซึ่งมีบางหัวข้อที่โรงเรียนมีความต้องการเป็นกรณีพิเศษคือการประดิษฐ์ดอกไม้คาร์รตันเพื่อถวายในงานพระบรมศพของในหลวงรัชกาลที่ 9 โดยมีนักศึกษาส่วนหนึ่งเสียสละเวลาเข้าอบรมจากสำนักศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อเตรียมตัวเป็นวิทยากรในโรงเรียนที่ต้องการ ทำให้นักศึกษามีความพร้อมและมีความมั่นใจในการเป็นวิทยากรที่นักศึกษามุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้นักศึกษาสามารถคิดออกแบบกิจกรรมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับสายสมร เฉลยกิตติ, จุฑารัตน์ บันดาลสิน, กุสุมา กังหลิ และพรนภา คำพราว (2557) ได้ศึกษาเรื่องการบูรณาการบริการวิชาการกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อการพัฒนามนุษย์ต่อการมีจิตอาสาและความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก พบว่า นักเรียนพยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยของความมีจิตอาสาและความสุขอยู่ในระดับมาก ก่อให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. จากข้อค้นพบ ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานของนักศึกษา มีความถี่สูงสุด คือ การจัดกิจกรรมสนุกสนาน นักเรียนมีความสุขในการเรียน ไม่เครียด ได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยมีการวางแผนการทำงานร่วมกับนักศึกษา และคัดเลือกกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานที่นักศึกษาออกแบบไว้ และมีคุณภาพผ่านเกณฑ์ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน มีความหลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกกับบริการ และสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน มีการกำหนดตารางการปฏิบัติกิจกรรมตามวัน เวลา ที่โรงเรียนเสนอ และเปิดโอกาสให้แต่ละโรงเรียนได้ร่วมพิจารณาเลือกกิจกรรมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ที่มุ่งหวังให้มีการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน โดยครูปรับบทบาทการสอนเพื่อเอื้อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติมากขึ้น เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีปฏิสัมพันธ์และรู้จักการทำงานเป็นทีม ได้ฝึกคิดวิเคราะห์วางแผน แก้ปัญหา และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เป็นบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสุข ผ่อนคลาย ไม่เครียด เอื้อกับการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดย ไม่กระทบเนื้อหาหลักที่เด็ก ๆ ควรเรียนรู้ และได้สาระที่ต้องรู้ครบถ้วน มีกิจกรรมกระตุ้นให้เด็กได้ค้นหาศักยภาพและความชอบของตนเอง ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ครูผู้สอนต้องเข้าใจแนวคิดที่ว่าผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเอง โดยเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่ภายในเข้ากับการได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และนำแนวคิดนี้ไปวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ที่คงทนและเกิดทักษะที่ต้องการโดยครูมีบทบาทเป็นผู้แนะนำ สร้างบรรยากาศและจัดสถานการณ์ที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มากกว่าการเรียนรู้จากคำบอกของผู้สอน ครูต้องจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกัน รวมทั้งผู้เรียนกับครู และครูภายในสถานศึกษาเดียวกันหรือต่างสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษา และสถานศึกษากับชุมชน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติอันจะก่อให้เกิดประสบการณ์ตรงกับนักเรียน โดยครูมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือระหว่างนักเรียนกับครูและนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน เพื่อฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม การเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของนักเรียนมากกว่าการเน้นไปที่ผลการเรียนรู้เพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ก่อนนำนักศึกษาร่วมเป็นวิทยากร ผู้วิจัยได้ประชุมชี้แจงและวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบขั้นตอน รวมทั้งให้โอกาสนักศึกษาเลือกกิจกรรมอย่างอิสระและมอบหมายงานให้ทำในระยะเวลาที่เพียงพอต่อการออกแบบกิจกรรม มีการวิพากษ์ผลงานในกลุ่มโดยเพื่อนนักศึกษาและผู้สอน (ผู้วิจัย) ตลอดจนให้คำแนะนำเพิ่มเติมการปฏิบัติตนในการเป็นวิทยากรที่ดีทำให้

นักศึกษาที่มีความพร้อม จึงส่งผลให้ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมฯ ของนักศึกษาเป็นไปในเชิงบวก สอดคล้องกับสุกัญญา งามบรรจง (2559) ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูมีความคิดเห็นหลังทดลองใช้รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความกระตือรือร้นในการหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกห้องเรียน กล้าแสดงความคิดเห็นในมุมมองที่แตกต่างกันด้วยความมั่นใจ แสดงแนวคิดที่แปลกใหม่หลากหลายในการแก้ปัญหา ผู้เรียนสามารถปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี รวมทั้งมีความประทับใจที่ได้เรียนรู้และฝึกทักษะ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการเรียนรู้ของตนเอง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิรัช วรรณรัตน์ (2560) ที่พบว่านักเรียนและครูมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนโดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเป็นพี่เลี้ยงอยู่ในระดับมากที่สุด

4. จากข้อค้นพบนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้วิจัยเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติด้วยตนเองและการทำงานเป็นทีม ตลอดจนมีบทบาทร่วมกันระหว่างผู้สอน (ผู้วิจัย) และนักศึกษา คอยให้คำแนะนำปรึกษา

และติดตามผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยผู้วิจัยประยุกต์ใช้ขั้นตอนของกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของสมปอง พะมุสิลา (2561) ในการดำเนินกิจกรรม 4 ขั้นตอน (P-A-O-R) คือมีการวางแผนการทำงานร่วมกับนักศึกษา (Plan) ปฏิบัติการภาคสนามในการเป็นวิทยากรร่วมกัน (Action) และปฏิบัติการสังเกต (Observation) บันทึกผลการทำงาน และนำผลการปฏิบัติการมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการสะท้อนกลับหลังการปฏิบัติงานร่วมกัน (Reflection) โดยการบูรณาการกระบวนการดังกล่าว ควบคู่กับการบริการงานวิชาการกับการเรียนการสอนและการวิจัยไปพร้อมกัน และนำมาปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงานการสอนนักศึกษาในรุ่นต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2559) สรุปประเด็นสำคัญ คือ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมีประสบการณ์ตรง สร้างความรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างมีความสุข จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน ใช้ชุมชนภูมิปัญญาสิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีสารสนเทศรอบตัวเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผน คิดวิเคราะห์ อภิปราย สรุปความรู้ นำเสนอ จุดประกายความคิด สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความมุ่งมั่น เพื่อแสวงหาความรู้ การแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรม จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ

กับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เป็นการเรียนรู้ในระหว่างการทำงานที่ทุกคนในทีมเน้นความเป็นระบบ มีวิจารณ์ญานร่วมกันตลอดเวลาว่ากำลังทำอะไร จะทำให้ดีขึ้นอย่างไร มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูล มีความสามัคคี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี และจัดกิจกรรมเรียนรู้ควบคู่กับการประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยใช้เทคนิควิธีการประเมินสภาพจริงที่หลากหลาย ที่ให้ความสำคัญกับการประเมินผลการปฏิบัติ (Performance Assessment) และสอดคล้องกับพัฒนา บุญญประภา, สุรศักดิ์ นุ่มมีศรี และสมศักดิ์ บุญแจ้ง (2560) ที่กล่าวว่ากิจกรรมการเรียนรู้การสอนในลักษณะนี้ ทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์นอกชั้นเรียนและเรียนรู้จากปัญหาในชุมชนอย่างแท้จริง เช่นเดียวกับพวงพยอม ชิดทอง และปวีณา โสภิต (2560) ที่สรุปว่าการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีรูปแบบการปฏิบัติจริง และการสร้างเครือข่ายในการเรียนรู้จากทุกภาคส่วนในสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้สอนประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้

5. จากข้อค้นพบ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยให้อิสระโรงเรียนในการเลือกกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานที่มีความเหมาะสมกับระดับชั้น วัยของผู้เรียน และเหมาะกับสภาพบริบทของสถานศึกษา และกิจกรรมที่ให้เลือกเป็นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่มีความสำคัญจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงอาจกล่าวได้ว่าการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวมผ่านกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนสอดคล้องกับแนวคิดของปราณี อ่อนศรี และสายสมร เฉลยกิตติ (2556) ที่กล่าวไว้ว่าการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา “คน” อันเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของสังคม ให้มีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข และจากผลการประเมินรายด้านพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจการได้รับความรู้และประสบการณ์จากการจัดกิจกรรม สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปถ่ายทอดแก่เพื่อนนักเรียน/พ่อแม่/ผู้ปกครองได้ กิจกรรมที่จัดจึงส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐาน

โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ สุธิดา ศรีปลั่ง, ณัฐกานต์ ภาคพรต และกาญจนา บุญส่ง (2559) ที่ศึกษาพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนนาร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักเรียนได้ฝึกฝนพัฒนาเพิ่มพูนความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดให้หลากหลายวิธีการเรียนรู้ตามตารางเรียนที่กำหนดอย่างกระตือรือร้น นักเรียนสนองตอบต่อกิจกรรมเต็มตามศักยภาพและความสามารถของตนเองและได้เรียนรู้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ ประวิทย์ ประมาน (2560) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในโรงเรียนกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหมวดกิจกรรมการสร้างเสริมทักษะการทำงาน การดำรงชีพและทักษะชีวิตอยู่ในระดับมาก

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรหลายฝ่าย ทั้งผู้สอนในวิชา CI 3508 แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น นักศึกษาที่เรียน ครู ผู้สอนและนักเรียนในโรงเรียนที่ได้รับการบริการวิชาการ โดยผู้สอนได้แนวทางการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถนำไปต่อยอดในการวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการศึกษาในโรงเรียนได้หลากหลายยิ่งขึ้น อาทิเช่น การพัฒนาอาชีพอิสระจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน นอกจากนี้นักเรียนได้เรียนรู้

ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากการลงมือปฏิบัติ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น และที่สำคัญคือผู้สอนในวิชา CI 3508 ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่สามารถนำไปพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการปฏิบัติจริงนอกชั้นเรียน และส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงให้กับนักศึกษาครูได้อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถบูรณาการงานบริการงานวิชาการ การเรียนการสอนและการวิจัย ซึ่งเป็นพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยไปพร้อมกันได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การบริการวิชาการกรณีการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานควรคัดเลือกโรงเรียนที่มีความพร้อมในการดำเนินงานและสมัครใจเข้าร่วมโครงการเพื่อให้ความร่วมมือในการใช้ชั่วโมงเรียนในการจัดกิจกรรมให้ครบถ้วน
2. ควรเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อมและเพียงพอเพื่อความสะดวกในการจัดกิจกรรมให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด
3. ควรมีการเตรียมความพร้อมและซักซ้อมการทำงานร่วมกันของนักศึกษาที่เป็นวิทยากรแต่ละทีมก่อนดำเนินงานเพื่อให้ นักศึกษาเกิดความมั่นใจในการให้บริการและเป็นที่ประทับใจต่อสถานศึกษา
4. ควรมีการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการควบคู่กับการเรียนการสอนในรายวิชา CI 3508 แหล่งการเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

อย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดเป็นกิจกรรมไว้ใน
มคอ. 3 และกำหนดเป็นผลงานภาคปฏิบัติ ส่งเสริม
ให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และ
มีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งเป็นกลไก
สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาประเด็นการบริการ
วิชาการของนักศึกษาครู การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น
หรือสาระเพิ่มเติมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน
โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานแก่สถานศึกษา

ที่มีความต้องการ

2. ควรมีการศึกษาการบริการวิชาการ
กับการเรียนการสอนและการวิจัยสู่ชุมชนใน
ลักษณะของหลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาอาชีพ
จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. ควรมีการศึกษาการบริการวิชาการ
ควบคู่กับการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ
เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
และบ่มเพาะให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากสถานการณ์
จริงและมีประสบการณ์ตรงให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ เทอร์เนอร์, ธัญญวลัย บุญประสิทธิ์ และสุนทรี ภิญโญมิตร. (2553). ผลการจัดการเรียน
การสอนวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักศึกษาพยาบาล โดยบูรณาการกับโครงการบริการ
วิชาการ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, (ฉบับพิเศษ), 28-43.
- กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน
“ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ปีการศึกษา 2559*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *คู่มือการบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้”*. กรุงเทพฯ:
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นจาก
https://www.stou.ac.th/thai/grad_stdy/Masters
- ขจร ตรีโสภณากร. 2558. *แนวทางการบูรณาการการบริการวิชาการกับการเรียนการสอนและ
การวิจัย*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ประวิทย์ ประมาน. (2560). รูปแบบกิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในโรงเรียนกองทุนการศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า*, 4(3), 39-46.
- ปราณี อ่อนศรี และสายสมร เกลยภิตติ. (2556). การจัดการเรียนรู้ทางการพยาบาลเพื่อสร้างความสุข:
บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน. *พยาบาลทหารบก*, 14(1), 8-16.
- พัฒนา บุญญประภา, สุรศักดิ์ นุ่มมีศรี และสมศักดิ์ บุญแจ้ง. (2560). การบูรณาการการจัดการศึกษา
เพื่อท้องถิ่นในการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศในชุมชน เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา
จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 8(2), 51-66.

- พวงพยอม ชิดทอง และปรีณา โขลิโต. (2560). บทบาทของอาจารย์ในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้. *วารสารพิษเนศวร์สาร*, 13(1), 1-11.
- รัตน์ะ บัวสน. (2552). *การวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คำสมัย.
- วิชัย ลิขิตพรักษ์. (2559). ผลการจัดกิจกรรมในช่วงลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ในรายวิชาชีววิทยา โดยใช้รูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาความสามารถด้านการคิด และการพัฒนากรอบคิดแบบเปิดกว้าง (Growth Mindset). สืบค้นจาก <https://www.slideshare.net/meemahidol/59-58702179>
- วิรัช วรรณรัตน์. (2560). ผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์เป็นพี่เลี้ยง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 3(1), 25-36.
- สมปอง พะมูลิลา. (2561). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการ*. สืบค้นจาก <http://www.nurse.ubu.ac.th/new/?q=node/740>
- สายสมร เฉลยกิตติ, จุฑารัตน์ บันดาลสิน, กุสุมา กังหลี และพรนภา คำพราว. (2557). การศึกษาการบูรณาการบริการวิชาการกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไป เพื่อพัฒนามนุษย์ต่อการมีจิตอาสาและความสุขในการเรียนของนักเรียนพยาบาล ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก*, 15(3), 421-429.
- สุกัญญา งามบรรจง. (2559). *การพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษ ที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุธิดา ศรีปลั่ง, ณัฐกานต์ ภาคพรต และกาญจนา บุญส่ง (2559). การประเมินการบริหารโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนนาร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1. ในเอกสาร *การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6*, ณ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช 25 พฤศจิกายน 2559 (น.1-9). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2557*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.